

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne številke in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravišče: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poštnina plačana v gotovini.

Razočaranje v vrstah Radičeve stranke.

Vsi računi radičevcev za vstop v vladu prekrizani. — Vlada Narodnega bloka ostane dalje.

— Beograd, 16. aprila (Izv.) Današnja „Politika“, ki je bila vedno naklonjena Narodnemu bloku, potrjuje sedaj naše informacije in konstatira v svojem situacijskem poročilu:

Iz informiranih višinskih krogov doznajamo, da g. Nikola Pašić izvede rekonstrukcijo vlade takoj po svojem povratku z oddiha, in to tako: G. Pašić ne predloži demisijske celokupne vlade, marveč izvede le najožje rekonstrukcijo. Portfelji ministra za agrarno reformo prevzame g. Milan Simonović, ministrstvo javnih del Nikola Uzunović, G. dr. Krizman se vrne na svoj prejšnji položaj kot minister trgovine in industrije, ker dr. Surmin ni bil izvoljen za poslanca. Krsta Miletić ostane v vladi.

„Politika“ dalje z resignacijo omenja kombinacijo radikalov z radičevci in pravi:

Radičevci so sedaj razočarani radi postopanja radikalov. Pričakovali so odpravo obznan, izpustitev vodstva iz zaporov in pričakovali so pogajanja o eventualnem vstopu HSS v vladu. Nič eno niti drugo se ni dogodilo.

— Beograd, 16. aprila (Izv.) „Politika“ danes objavlja razgovor svojega zagrebškega dopisnika z uglednim članom vodstva HSS. Ta je izjavil: Hrvatska seljaška stranka se ne namerava oddaljiti od onega, kar je izjavil g. Pavle Radić. Radićali so sedaj na vrsti, da odgovorijo na to, kar je bilo ukinjeno od strani HSS. Vodstvo ne poudarja nobene izjave več, če ne dobi pred oči gotov načrt za sporazum z radikali. Od Stjepana Radića so bila dana popolna jamstva, treba se je le čuditi, da radikalna stranka in g. Nikola Pašić niso še reagirali na novo ustvarjeno situacijo v HSS. Vodstvo HSS je prilično ogorčeno radi odnošajem vlade napram njemu, ker še ni rešila vprašanja odprave obznan in vprašanja anketiranih poslaniških mandatov.

Painlevé sestavi vladu levega bloka.

Uspešna pogajanja Painlevéja s socialisti, ki se vstopijo v vladu. — Finančni minister Cailleaux, zunanji minister Briand. Vzemičenje radi Cailleauxa. — Razpust zbornice?

— Pariz, 15. aprila. (Havas.) Painlevé je danes prevzel sestavo kabineta. Socialistična skupina je objavila, da vodi napram kabinetu Painlevéja politiko naklonjenosti.

— Pariz, 15. aprila. (Izv.) Gospod Painlevé je danes popoldne prišel na predprijavo z voditelji posamičnih parlamentarnih skupin, tako z Leonom Blumom, Renaudom, Andrejem Hessem, Viktorjem Boretom, Emilom Boretom in s senatorji: ma Schramkom in Chaumetom. Pogajanja srečno potekajo in je upati, da do polnoči sestavi Painlevé novo vladu. Po nekaterih verzijah postane Herriot zunanji minister, finančni minister ostane de Monzie.

Painlevé predloži novo ministrsko listo jutri popoldne predsedniku Doumergu-u v odobrenje in podpis. „Matina“ naglašja, da je Painlevé ponudil zunanje ministrstvo Herriotu, toda Herriot je to ponudbo odklonil, izjavljajoč, da hoče ohraniti popolnoma svobodne roke. Tudi „Matina“ je mnenja, da bo kriza danes popolnoma rešena.

— Pariz, 16. aprila. (Havas.) Posvetovanja Painlevéja za sestavo vlade so trajala do danes 3. zjutraj. V parlamentarnih krogih danes povdarjajo, da še ni dosežen končni rezultat za sestavo kabineta. Politični krogi so prepričani, da je morda trška lista tako sestavljena, da prevzame Painlevé ministrsko predstvo in prosveto, Briand zunanje in Cailleaux finančno ministrstvo.

— Pariz, 16. aprila. (Izv.) Pozno v noč je bila znana ta-le, še ne potrjena ministrska lista kabineta Painlevé: 1. Painlevé, 2. ministrsko predstvo in prosveto, 2. Renaudet, podpredsednik ministrskega sveta, 3. Aristide Briand, zunanje, 4. Cailleaux, finance, 5. general Nollet, vojni, 6. senator Chaumet, mornarica, 7. Chaumet, notranje (še ni gotovo), 8. Louchet, trgovina, 9. Mahieu, javna dela, 10. senator Binet, kolonije, 11. Bouysson, pokojnine, 12. Durand, poljedelstvo.

Napad na bolgarskega kralja Borisa.

Napad je političnega značaja. — Podrobnosti napada na orelazu Arabokoraka. — Revolucionarji sklenili ubiti kralja.

— Beograd, 16. aprila. (Izv.) Nekatera bolgarska diplomatska zastopstva v našem mestu skušajo zabrisati politični značaj poskušene atentata na bolgarskega kralja ter naglašajo, da so atentat organizirali razbojniki. Vsa sofijska uradna in privatna poročila danes ugotavljajo, da je bil atentat izrazito političen.

— Sofija, 15. aprila (Izv.) Kakor hitro so atentatorji uvideli, da je kralj srečno pobegnil, so pobegnili in se skušali skriti v šume prelaza Arabokoraka. Jedva so se skrili kakih 30 km od mesta atentata, že so jim bili orožniki in vojaštvo za petami. Orožništvo je začelo streljati za njimi. Pri tem so enega atentatorjev težko ranili in so ga po enournem iskanju našli v šumi. Soudeležence pri atentatu so prenesli v sofijsko bolnico, kjer so ga hoteli zaslišati. Odklonil je vsako izjavo. Sedaj je ugovorjeno toliko, da so atentat organizirali komunisti.

— Sofija, 15. aprila (Izv.) Ugotovljeno je, da so skušali atentatorji napad na kralja Borisa že takrat, ko se je v soboto vnel s svojim spremstvom čez prelaz Arabokorak v Orhanjo na lov. Orožništvo je takrat prelaz previdno zasledilo in tako preprečilo atentat. Atentatorji, 50 po številu, so se morali zato umakniti v gozde in počakati na kraljev povratek. Nekateri so se skrili tudi v bližnje hiše.

— Sofija, 15. aprila (Izv.) Uradno poročilo notranjega ministrstva izjavlja, da so atentat izvršili komunisti in zemljoradniki. Nasprotno skuša poročilo zunanje ministrstva stvar omiliti z ozirom na kritični politični položaj Bolgarske. Listi objavlja danes podrobnosti o poskušnem atentatu. Med drugim omenja:

Dne 12. t. m. v torek popoldne, ko se je kralj v avtomobilu, v katerem so bili poleg njega sofer, zadaj sofijski profesor Rilev in kraljev adjutant, vračal iz mesta Orhanje v Sofijo, je bil izvršen atentat na kralja iz zasede na prelazu Arabokoraku. Dogodki so potekali približno takoli: V spremstvu načelnika entomološke postaje

prof. Rileva, konjeniškega kapetana Stamatova in dvorjanika Petra Koteva je kralj Boris v soboto prišel v avtomobilu iz Sofije v Orhanje. Tam so ostali tri dni. V nedeljo in ponedeljek so odhajali v lov oz. so se sprehajali po okolici. V torek 12. t. m. so se vračali ob 9. popoldne v Sofijo. Kralj je v avtomobilu sedel pri soferju. Okoli 10. popoldne je avto prišel na arabokorakiški klanec. Nenadoma so neznanci začeli na avtomobil streljati iz zasede z obeh strani. En strel je zadell v steklo pri soferju, ki se je razdrobilo ter so stekleni drobci soferja poškodovali po obrazu. Sofer je spustil krmilo in avto je krenil v stran. Kralj sam je prijel za krmilo, toda avtomobil je trčil ob brzozavni drog. Kralj in spremstvo je skočil iz avtomobila ter vsi začeli streljati. Razvila se je prava bitka. Takoj je bil ustreljen dvorjanik Kotev, kmalu nato prof. Rilev. Bitka se je trajala le nekaj minut. Kralju se je posrečilo pobegniti in priti nasproti o. autobusu, ki vozi med Sofijo in Orhanjo. Ustavil je omnibus, ki se je vrnil v Orhanjo ter tam dobil vojaško ojačenje. Vojski so se takoj z omnibusom odpeljali na klanec ter začeli zasledovati napadalce. Kralj se je popolne neupoštevovan vrnil v Sofijo.

Ministrski predsednik Cankov je v narodnem sobranju decidirano izjavil, da napada niso izvršili običajni razbojniki, temveč sovražniki sedanjega režima.

Z ozirom na srečni izid atentata na kralja Borisa so bile večerj v Sofiji velike nacionalistične manifestacije. Vse trgovine, delavnice in vsi obrati so bili popoldne zaprti. Po cerkvah so bile zahvalnice in pred dvorom je bila ob 11. popoldne velika manifestacija na čast kralju Borisu. Manifestacije se je udeležila tudi celokupna sofijska garnizija.

Kdo so bili napadalci, še ni gotovo. Značilen je dogodek, ki ga je eno uro po atentatu doživel na večkrat imenovanem prelazu kmet Ivan Hlebarov. Obkolilo ga je pet oboježenih mož, ki so ga začeli preiskovati in so mu odvzeli 8.000 bolgarskih levov. Ko je Hlebarov izjavil, da je zemljoradnik, so mu neznanici denar vrnili s pripombo, da so prišli sem na Bolgarsko delat red. Sofijski listi javljajo dalje, da je kralj Boris zadnji čas dobival množestevilna grozilna pisma, v katerih ga pravi domoljub in prijatelj Bolgarske pozivajo, da sam zahteva spremembo sedanjega režima, ker drugače ga izbruhne krvava revolucija. Pozneje so revolucionarji sklenili kralja ubiti. Na Bolgarskem so zopet na dnevnem redu politični umori. V bližini Burgasa se vrše krvavi spopadi med vladnimi četami in revolucionarji.

MANIFESTACIJE BOLGARSKEMU KRALJU.

— Sofija, 16. aprila. (Izv.) Diplomatični zbor je danes korporativno izrazil v zunanjem ministrstvu svoje veselje nad tem, da se je kralj srečno izognil atentatu. Večera so bile v Sofiji velikanske narodne manifestacije, katerim je prisostvovalo okoli 10.000 oseb. Formiral se je dve uri trajajoči sprevod, na čelu katerega sta korakala ministrski predsednik Cankov in predsednik narodnega sobranja. Pred dvorom je množestevilna množica prirejela velike ovacije kralju. Za sprevodom je korakala sofijska garnizija.

Počevanje ministrskega predsednika v Dalmaciji.

Pri kralju v Sarajevu. — Incident na poti.

— Beograd, 16. aprila. (Izv.) Poročilo iz Sarajeva o potovanju ministrskega predsednika g. Nikola Pašića v Dalmacijo so zelo lapidarna. Ministrski predsednik je večerj opoldne prišel v Sarajevu ter se takoj z avtomobilom odpravil v Ilidže, kjer je ostal pri kralju do 16. popoldne. Ministrski predsednik ni predložil kabineta niti drugega akta glede rekonstrukcije kabineta v podpis. Ob 16. je g. Pašić nadaljeval svoje vožnjo preko Mostarja na Dubrovnik. Današnji beografski listi poročajo o zanimivem incidentu, ki se je pripetil našemu premieru pri Rajlovcu v bližini Sarajeva. Ko je vlak prišel do tega postajališča, se je skušal neki neznanec vreči pod prvi voz pred salonskim vozom ministrskega predsednika g. Pašića. Bil je to ruski begunec Peter Markov. Sprevodniku se je posrečilo pravočasno ustaviti voz tako, da je obupanec, ki se je hotel vreči pod vlak radi svojega bednega položaja, dobil le neznatne telesne poškodbe. Ko je pozneje ministrski predsednik slišal o incidentu, je izročil sarajevskemu veliku županu g. Nikoliću 2000 Din, da jih izroči siromašnemu Rusu.

— Beograd, 16. aprila. (Izv.) Po poročilih iz Sarajeva in Dubrovnika je ministrski predsednik g. Nikola Pašić srečno prišel v Dubrovnik odnosno v Cavtat.

REVIZIJA KREDITOV NARODNE BANKE.

— Zagreb, 16. aprila. (Izv.) „Novosti“ objavljajo iz Beograda informacijo o reviziji kreditov, ki jih je dovolila Narodna banka posamnim podjetjem in trgovcem. Revizija kreditov se je pričela najprej pri podružnicah, najpozneje se prične v centrali. V prisotnosti dveh članov upravnega odbora, generalnega ravnatelja in generalnega inspektorja se je revizija izvršila pri podružnicah v Velikem Bečkereku, Vrhu in Pančevu. Pri teh podružnicah je kredit reduciran za 4 milijone. Na vrsto pridejo sedaj podružnice: v Zagrebu, Ljubljani, Varaždinu, Mariboru, Splitu in na Cetinju. Pozneje še ostale.

STANJE LETINE.

— Beograd, 15. aprila. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je izdalo danes nastopni komunikat: V vsej kraljevini so povoljni izgledi za razvoj ozimnih in pomladanskih posevkov. V splošnem se stanje posevkov nahaja v sredi med dobrim in zelo dobrim. V posameznih oblastih je bilo stanje ozimnih posevkov koncem marca nastopno: odlično v vranskem okrožju; zelo dobro v sremski, baški, podunavski, paleški, moravski, požarevaški, timoški, niški, bregalniški, bitoljski, raški, kruševaški, vrbaški in bihaški oblasti; med dobrim in zelo dobrim v ljubljanski in mariborski oblasti; dobro v primorsko-krajiški, osječki, beograjski, šumadijski, kosovski, užički, zetski, splitski, dubrovniki in tuzlanski oblasti; slabo pa edino v podrinski in travniški oblasti.

Pomladanski posevki se ugodno razvijajo in se njihovo stanje v posameznih oblastih ne razlikuje mnogo od stanja ozimnih posevkov. V drugi polovici marca so v vsej kraljevini nastale znatne vremenske spremembe. V vseh oblastih je padlo dovolj dežja z snegom. Radi tega je znatno padla temperatura in sicer ponekod na — 10 stopinj C. Obilica padavin je ugodno vplivala na razvoj spomladanskih posevkov. Nizka temperatura je neugodno učinkovala na cvetenje sadno drevje, radi česar je sadna letina letos ponovno uničena. Vlažno vreme je pregnelo poljske miši, ki so napravile veliko škodo v beograjski, ljubljanski in mariborski oblasti. Izgledi prehrane se morejo smatrati za vso kraljevino kot zelo dobri.

SIMPATIČNA ZAHVALA ANGLIJE JUGOSLAVIJI.

— Beograd, 16. aprila. (Izv.) Iz Londona javljajo: Poslovni odpravnik našega poslanstva dr. Gjorgje Todorović je prejel od angleškega zunanje ministra Chamberlaina zahvalno pismo na izraženo sožalje naše kraljevine povodom smrti lorda Curzona. Pismo med drugim veli: Imel sem čast sprejeti izjavo sožalja, ki ste jo izrazili naši kraljevski vladvi v imenu kraljevine SHS povodom smrti lorda Curzona of Kedlestona. Izražam Vam najiskrenejšo zahvalo za to s pristikvom, da je bila vlada Nj. Vel. globoko ginjena nad izkazanimi simpatijami.

KONGRES SREDNJEŠOLSKIH PROFESORJEV V SKOPLJU.

— Beograd, 15. aprila. (Izv.) Kongresa srednješolskih profesorjev v Skoplju se udeležijo nad 300 delegatov iz vseh kulturnih centrov naše države. Iz Zagreba je pribeležnih 120 in iz Ljubljane 25 delegatov; delegati prispijo v Skopje dne 21. t. m. Dne 22. aprila je svečana otvoritev kongresa v hotelu „Palace“. Prosvetnega ministra zastopa na kongresu načelnik prosvetnega oddelka Risto Obradović.

POROČILO FOCHA O VOJNEM STANJU NEMCIJE.

— Pariz, 16. aprila. (Havas.) Maršal Foch je predložil poslaniški konferenci poročilo o razorožitvi Nemčije. Poročilo obsega 44 strani in je čisto vojaško tehničnega značaja.

BOLGARSKO NARODNO SOBRANJE.

— Sofija, 16. aprila. (Izv.) Bolgarsko narodno sobranje je radi velikonočnih praznikov odgodeno do 28. aprila. Večera je bila zadnja seja, a je bila radi velikonočnih manifestacij kralju prekinjena.

KONFESIJONALNI ZAKON NA ČESKOSLOVAŠKEM.

— Praha, 16. aprila. (Izv.) Zakonodajni odbor senata je sredi sprejel konfesijonalni zakon, po katerem imajo osebe, ki so izpolnile 16. leto, pravico svobodno si izbirati konfeso. Senat je za to, da se ohrani kot prazniki velikonočni ponedeljek, binkošti ponedeljek in praznik sv. Stefana.

VTIS PAINLEVEJEVE VLADU V BEOGRADU.

Beograd, 16. aprila. V Beogradu pribeležijo obširna poročila o francoski vladini krizi. Splošna senzacija je danes vzbudila v političnih krogih vest, da postane Cailleux finančni minister v kabinetu Painlevé. Omenjajo finančni krogi, da se je Cailleux nedavno še zelo odločno izjavil proti uvedbi davka na kapital, kar zahtevajo so ciljalisti.

Prihajajo dalje tudi poročila, da Painlevé večerj nepretrgoma od 2. popoldne pa do danes zjutraj konferiral z nekaterimi politiki, ki so znani kot defetisti. Painlevé se je med drugimi posvetoval tudi z Malviem. Danes popoldne je izjavil, da sestava vlade še ni bila poudarjena perfektna.

POGODBA FRANCOŠKE VLADU S FRANCOŠKO BANKO.

— Pariz, 16. aprila. (Izv.) Senat je odobril pogodbo države s Francosko banko, ni podlegi katere se zvišuje obrok bankovcev za 4 milijarde in se dovoljuje vladi od strani banke predujem 3 milijard.

DVIGANJE FRANCOŠKEGA FRANKA.

— London, 15. aprila. Na vest, da se stavi Painlevé vladu, se je takoj začel dvigati na borzi tečaj francoskega franka. Opoldne je notiral 93,25, zvečer že 95,05.

IZGUBE ŽITNIH TRGOVCEV V AMERIKI.

— Berlin, 15. aprila. Po kabelskih poročilih iz New Yorka je povzročilo rapidno padanje žitnih cen do 1,55 velikanske izgube na žitnih trgih v Ameriki. Izgube znašajo več milijonov dolarjev. Več velikih žitnih trdkih, ki so bile zelo založene s pšenico, je prišlo v plačilne težave, izrabilo so morale vse svoje kredite, da so se ohranile na površju. Pričakovati je tudi več bankrotov.

Borzna poročila.

Dinar v Curihu 8.40. Ljubljanska borza.

Lesni trg: Jelovi hlodi, od 25 cm prem. naprej 4 m dolž., fco nakl. post.: denar 250; ško. rete 12, 13 mm, 4 m dolž., paral. monta fco meja: denar 650; jagnetovi plohi, 2—4 m dolž., 50—100 mm, media 30 cm, fco meja: količina 7 vag, denar 18, blago 18, za ključki 18.

ZITNI TRG. Pšenica, avstralska, par. Postojna, blago 450; otrobi, pšenični, debeli, par. Ljubljana, denar 200, blago 225; otrobi, pšenični, drobni, fco. Ljubljana, blago 195; koruza, zobata, fco. Ljubljana, blago 220; koruza, medijumska, par. Ljubljana, blago 236; krompir, jedilni, rumen, fco. Spilje, trans, denar 130; bečke pečke, neresetane, rinfusa, fco. nakladalna postaja, blago 560; fižol mandalor, fco. Ljubljana, denar 310.

EFEKTI 2½% drž. renta za vojno škodo: čena 159, blago 160,50; 7½% in z. pos. iz leta 1921 blago 62,50; Celjska posojilnica d. d.: denar 210, blago 212; Ljubljanska kreditna banka: denar 217; Merkantila banka: denar 110, blago 110; Prva hrvatska štedionica: denar 825, blago 830; Kreditni zavod: denar 190, blago 200; Nihaj: blago 50; Str. tovarne in livarne: blago 133; Trboveljska premogokopna družba: denar 390, blago 405; Združene papirnice: denar 100, blago 107; Stavbena: denar 265, blago 280.

Zagrebska borza.

Dne 16. aprila. — Sprejeto ob 13. Devize: Curih 11.96—12.06. Praha 183—185, Pariz 318.80—323.80, New York 61.46—62.45, London 295—298, Trst 253.27—256.27, Dinar 0.0865—0.0885. Efekti: 7 odstot. invest. posoj. 1921 62—63, 2 in pol odstot. drž. rente za ratno štetu 158—160, Ljubljanska kreditna 217, —, Centralna banka 15—16, Hrv. eskompt. na banka 105—105.50, Kreditna banka, Zgb. 105—110, Hipotekarna banka 59.50—60.50, Jugobanka 98—100, Prastedična 825—830, Slavonska banka 70—72, Eksploatacija 86 do 42, Drava d. d. Osijek 200, —, Seča, rana, Osijek 650, —, Isis d. d. 52—55, NI, hag 45, —, Gutman 430—440, Slavetka 140, —, Slavonija 54—55, Trboveljska 395, —, Vevče 100—110.

Inozemske borze.

— Curih, 16. aprila. Današnja borza: Beograd 8.40, New York 517.30, London 24.675, Pariz 26.80, Milan 21.225, Praha 15.35, Dinar 0.007285. Tržaške borze danes nismo preleteli.

Gospodarstvo.

Razstava vajeških del v Ljubljani.

Od 26. aprila do 4. maja se vrši na prostoru Ljubljanskega velesejma prva razstava te vrste v Ljubljani, ki bo, kakor je razvidno iz dosedanjih priprav, zelo dobro uspešna. To misel prireditelje razstave vajeških del je najiskrenejše pozdraviti, saj bo velikanskega pomena za povzdigo našega obrtništva in v širšem okviru za celokupno naše narodno gospodarstvo. Razstava naj ne pokaže samo napredka našega obrtnega naraščanja, ona naj mu vcepi tudi veselje do čim intenzivnejšega in popolnejšega dela. Obrtniški stan, ki je eden važnih faktorjev v gospodarstvu, naj se pri nas še bolj izpopolni kot dosedaj, in k temu bi sigurno pripomogla zasnovana razstava. Prireditelj pa naj pokaže tudi tovarišem-obrtnikom v južnih krajih naše države, kako smo že tu pri nas napredovali. Aranzma je v rokah obrtnikov, spretnih strokovnjakov, ki imajo dovolj organizatoričnega talenta, da se izvede prireditelj v velikem štilu. Predvideno so za najboljše izdelke tudi diplome in nagrade, in kakšno bo veselje onih mladih mož-vajencev, ki bodo odlikovani. Razstava bo obsegala približno 1000 m² razstavnega prostora v sejmiskih paviljonih K in L (dostop Lattermannov dreved). Paviljoni so v enotnem slogu okusno dekorirani. In kaka raznovrstnost strok. Prijavljenih je nad 800 vajencev-razstavljencev, ki zastopajo 51 obrti: elektrotehniška, mizararska, dekorativno slikarstvo, plesarska in ličarska, soboslikarska, črkoslikarska, čipkarska, pekovarska, izdelovanje perila, čepice, slaščičarska, graverska, puškarska, stavbeniška, urarska, pečarska, puškarska, grafična, pleatarska, zvonarska, orglarska, bandažka, pasarska, sodarska, orglarska, bandažka, zobotehniška, železovarska, mehanična, ključavničarska, krojaška, damsko-krojaška, čevlarska, tesarska, strojničlucavarska, kovarska, košarstvo, lasničarska, vrtnarska, kolarska, strgarska, sedlarska, knjižigoveška, krznarska, tapetniška, zidar-ska, kleparska, modistovska, podobarska, vezene, izdelovanje umetnega kamna.

Večina razstavljenih predmetov bo uporabljiva tudi za privatnike in bo napredaj. Tako si bo zamoglo obiskujoče občinstvo kupiti na razstavi marsikateri komad, ki bo kot razstaven predmet in izdelan z veliko ljubeznijo, gotovo prvovrsten. Udeležba na razstavi je iz cele Slovenije, ravno tak naj bi bil obisk gledalcev iz cele Slovenije in preko njenih mej tudi iz južnih krajev naše države, kjer se je že v zadnjem času pokazalo zanimanje do prireditve. Ta svojevrstna razstava, ki bo zelo okusno in bogato opremljena, zasluži, da jo obišče v dnevih od 26. aprila do 4. maja vsak in pokaže s tem zanimanje, ki ga pač zasluži naše pošteno obrtništvo. — D—r.

—g Jugoslovenska delegacija na milanski velesejmu. Kot delegat kraljevine SHS so odpotovali na velesejem v Milan načelnik ministrstva trgovine in industrije Milan Todorović, načelnik poljedelskega ministrstva Velja Stojković in inšpektor finančnega ministrstva Milan Čimović.

»ne vperujete?«

da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato) „ključ“ traja kakor štirje pari drugih? Kupite eden par, pa boste verovali. Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

—g Na včerajšnji živinski sejem v Ljubljani, 15. t. m., je bilo prignanih 201 konj, 29 volov, 23 krav, 3 teleta in 343 malih prašičkov za rejo. Cene so bile sledeče: voli Ia, 10 Din za kg žive teže, voli II, vrste 9, III, 8,50 Din; krave klobasnice 6—7 Din; teleta 14—15 Din za kg žive teže. Za prašičke, stare 6 do 8 tednov, se je plačalo od 200 dinarjev dalje. Promet je bil slab, ker je bilo več živinskih sejmov v bližnji okolici mesta.

—g Živinski sejem na Dunaju, dne 14. aprila. Na sejem je bilo prignanih 2190 glav živine. Cene v šlingih za kilogram žive teže so bile sledeče: voli Ia, 1,65—1,75, voli srednji 1,25—1,55, voli slabši 1—1,20, bik 1,10—1,55, krave 1—1,45, mršava živina 0,75—0,95.

—g Dohodki od trošarine v minulem proračunskem letu. Direkcija posrednih davkov je zbrala podatke o državnih trošarinah za 11 mesecev od 1. aprila 1924 do 1. marca 1925. V tem času je prejela država na ime raznih trošarinskih predmetov 625.710.377,27 Din. Naiveč trošarine je bilo plačano od sladkorja in sicer 373.959.254,76 dinarjev, dale od alkohola 120.988.459,11. Za eno dvanajstino 1924—25 proračunskega leta je predvideno 50.166.666,66 Din, država je pa prejela samo za mesec februar 1925 — 54.913.672,42 Din, torej je prebitke 4.777.005,76 Din. Za 11 mesecev proračunskega leta 1924—25 je bilo predvideno 551.833.333,26, plačano na 625.710.377,27 D. Prebitke znaša torej 73.877.644,01 D'n.

—g Dobava. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 24. aprila t. p. ponudbe glede dobave 100 kg stearinekih sveč, do 25. aprila t. l. glede dobave raznega železa; do 30. aprila t. l. glede dobave okroglega jekla in železne pločevine ter glede dobave orodja in ključavnic; do 10. maja t. l. glede dobave ležšč iz bronze. — Predmetni oglas za najmanjši podatek so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantno in v pogled.

Darila.

Uprava našega lista je prejela za Civil Metodovo družbo D'n 100, ki jih je daroval g. Josip Malhovec iz Retij pri Trbovljah, mesto venca na krsto g. Iv. Fortuna, in D'n 100 za društvo zdravniških vdov in sirm, katere je darovala Kristina Červený v počastjenju spomina g. Jos. Rohrmanna, nartarja v Kostanjevici. Srčna hvala!

To in ono.

Čita pisma, ki jih ni videl.

Pariz ima novo senzacijo. Ze tri tedne vznemirja parisko javnost neki 50letni nemški žid Otto Kahn, ki ga je narava obdarovala z nekakim šestim čutom. Mož namreč lahko čita, ne da bi videl, kaj je napisano. Čita vsebino zapечатih pism, ki se jih sam niti ne dotakne. Čita zapiske, ki so bili napisani v sosedni sobi. Čita celo pisma, ki jih je avtor napisal sam in takoj nato sežgal. Ta neverjetna in čudovita lastnost je zbudila takoj zanimanje in nezaupanje med psihijatri. Pred 14 dnevi so priredili v Parizu seanco, katere so se udeležili poleg tega čudovitega medija odlični zastopniki pariske znanosti, kakor prof. Charles Richet, slavni kirurg Créde, ravnatelj mednarodnega matematičnega zavoda dr. Evgen Osty in drugi. Preizkušali so Kahna na vse možne načine, toda zaman. Našli niso niti najmanjšega sledu o kakih prevarih in slehnjčvo so morali priznati, da stoji pred nepoprijljivo zagotovitvijo. Ta nepričakovani izid znanstvene preizkušnje je seveda še povečal splošno zanimanje za zagotovo osebnost. Kmalu je prišlo do druge preizkušnje, ki se je udeležilo več odličnih francoskih politikov, na čelu z Barthoajem in Loubetom. Prisoten je bil tudi policijski razmetelj Moratin.

Otto Kahn je zahteval, naj najpše v sosedni sobi vsak zase na listek papirja poljubni stavek, listek pa zavije in obdrži v stisnjeni pesti. Dvanajst navzočih gospodov je odšlo v sosedno sobo, kjer so vsi z napisanimi listki čakali, kaj namerava Kahn početi. Sporočil jim je, da sam odide in prosil, naj v njegovi odsotnosti listke popolnoma zamenjajo. Ko se na njihov poziv vrne, jim pove, kateri listek ima kdo v roki in kaj je na njem napisano. Gospodje so sklenili zamenjati listke zelo rafinirano, toda ko so junaka večera poklicali, jim je takoj izjavil, da so šli listki sicer skozi več rok, da se je pa vsak vrnil k svojemu avtorju. Ze ta izjava je zbudila med prisotnimi grozo ker so si gospodje res izmislili ta trik, da spravijo Kahna na razžalo s' d.

In Kahn je začel čitati prvi listek. Na splošno presenečenje je deklariral znani stih: »Prvi, ki je postal kralj, je bil srečni volak.« Čudak je nazval tudi avtorja tega stih, drugi listek je bil politično aktualen: »Ali bo še dolgo na krmilu sedenja vlada?« Kdo jo strmo glavi, desnica ali levica? Kahn sicer ni hotel odgovoriti na to vprašanje, toda tekst in avtorja je uganil. Na tretjem listku je bilo neapirano: »Imam mnogo prijateljev. Med njimi je izdajalec, ki mu ne smem zaupati.« Tu je napravil Kahn edino napako in sicer zelo zanimivo. Namestu »izdajalec«, ker se glasi v francosčini felon, je čital »prebrisane«, torej filon. Odprli so listke in ugotovili, da je bil pisan v naglobo in da je e in a v besedi felon res izgledal kot i in u. Vse druge podobnosti preizkušnje so pokazale, da ima Kahn v svoji trditvi, da lahko čita pisma, ki jih ni videl, popolnoma prav. Toda Barthou se ni imel miru in je naprotil neko damo, naj v sosednem salonu napiše ljubavno pismo svoemu ljubincu — politiku. Ko se je dama vrnila, jo je Kahn prosil, naj takoj sežge svoje pismo nad pripravljeno svečo. Takoj je ostal od pisma samo pepel. In tu

se je obrnil Kahn k Barthouu, rekoč: »Ljubljeni gospod Barthou...« Med splošnim smehom je prečital ves sentimentalni izliv strastne ljubezni na naslov bivšega ministrskega predsednika. In presenečena, do ušes zardela dama je morala priznati da je bilo pismo čitano besedo za besedo pravilno.

Dohodki Eifflovega stolpa.

Eifflov stolp v Parizu je last »Société de la Tour Eiffel«, ki d' biva raznovrstne dohodke. Turisti plačujejo precejšnjo vstopnino, da morejo z jedne treh površin obkroževati panoramo mesta in okolice. V prvem nadstropju se nahaja kavarna, ki plačuje visoko najemnino, v stolpu so mali prostori za kramarje, na najvišjem vrhu zgradbe pa je radio- in meteorološka postaja. Iz vseh teh dohodkov je bilo lani čistga dobička 906.000 frankov napram 718.645 fr. prejšnjega leta. Obiskovalcev stolpa je bilo lani 585.738 napram 551.444 prejšnjega leta. Povprečni dnevni obisk znaša 1600 V lepih dneh se dvigne do 10.000 oseb v električnim lifom v omotično višino. V Eifflov stolp so najbolj zaljubljeni Američani.

Haarmann je bil včeraj zjutraj obloavljen.

Usmrčen je bil s sekiro. — Odklonil je duhovnika, ker je sam napravil obračun z Bogom.

Včeraj 15. t. m. ob 6. zjutraj je bil v Hanovru obloavljen eden največjih krvoločnežev in zločincev, kar jih pozna kriminalna zgodovina, mesar Fritz Haarmann. Justifikacija je bila skoraj popolnoma tajna, navzdo so bili: dva krvnika z dvema pomočnikoma, dva zdravnik, 6 zastopnikov sodišča, poročevalec uradnega lista v Hanovru in približno 30 oseb, ki so si na sedaj še nepojasnjen način priborile vstop na morišče. Usmrčenje je bilo izvršeno z obloavljenjem. Haarmann je bil kleče prizan k tla, segajočemu do pasu, roki je imel zadaj zvezani, glavo sklonjeno na tla. Vrat na levo stran, da je krvnik mogel zamahnuti. Usmrčenje s sekiro je najstrahovitejši usmrtitveni postopek, ki se v Hanovru še uporablja.

O justifikaciji Haarmanna se v Hanovru ni ničesar vedelo. Listi so se dan poprele približni vest, da je na podlagi pismenega priznanja Haarmanna pričakovati revizije procesa odnosno obsodbe. V pismu je namreč Haarmann zavzel vse umorne nase in skušal svojega sokrivca Gransa, ki je bil, kakor znano, istotako obsodjen na smrt, ponovno razbremeni.

Haarmann sam, tek poročajo listi, se je popolnoma vdal v svojo usodo in se ni nikdar vdal optimističnim mislim. Bil je do zadnje ure popolnoma miren in pripravljen. Pazniki pripovedujejo, da ni bilo na njem opaziti niti sledu nervoze, še manj pa strahu pred smrtjo. Nasprotno je raslovil na sodišče posebno pismo, v katerem je prošil, da se zadevo pospeši. Tik pred smrtjo ga je obiskal sv.čenik, ki ga je pozval, da se spore in skesa svojih grehov.

Haarmann pa mu je pokazal vrata, rekoč: »da je že napravil obračun z Bogom. Želi si samo smrt, ki ga bo rešila tega umazanega življenja.«

V zadnjem času je bil Haarmann nenavadno miren, ni imel nikakih želja, njegovo vedenje v samotni celici je bilo vzorno. Iz opazovanj, ki so jih napravili pazniki na njem, je razvidno, da je bil mož verjetno prej kot ne, slaboumen. Vsekakor je to v nasprotju z izjavami, ki so jih podali sodni izvedenci in psihijatri.

O Haarmannovi justifikaciji javljajo se nekatere podrobnosti. Takoj v prvih jutranjih urah je postal zelo nemiren. Prečitali so mu še enkrat razsodbo. Nato je pripomnil: Pot na morišče je težka. Vem, da sem storil velike zločine in da jih moram sedaj obkroževati. Hladno je pristopil do tnele in pristavil krvnikom: »Previdnost, gospoda, previdnost!« Njegove zadnje besede so bile: »Na svidenje!« Med zvonjenjem takozvanega »zvončaka nesrečnih duš« je padla velika sekira na njegov tili nik. Moili so se za njega en očenaš.

Čudež papeža Pija X

Rimska »Tribuna« pripoveduje, da je pred nekaj dnevi neki dobro občeñeni clovek zaprosil dostop do groba papeža Pija X. z namenom, da prižge tam veliko svečo in pomoli ob grobnici. Čuvaj mu je odgovoril, da ni dovoljeno, da bi prosilec sam prižgal svečo in ker tudi tačas dostop k grobovom ni bil dovoljen, je nasvetoval neznanec, naj pride pozneje, ob določenih urah. Neznavec pa je nato svečo izročil čuvaju in ga naprosil, naj jo on prižge. Ko so prišle za poset določene ure, je šel čuvaj takoj s svečo h grobu papeža Pija X. Ko se je približal, začuje glas: Ne prižgaj! Ves prestrašen teče čuvaj ven, dobi nekoga svojega tovariša, kateremu pove, kaj se je zgodilo, na kar se vrne skupno proti grobu s svečo. Zopet glas: »Ne prižgaj!« Oba zbežita. Dolgo časa s'a se tresla in ugibala, kaj to pomeni. Nato sta začela ogledovati in odpivati svečo, katero sta potem prerežala in našla v njej eksplozivno snov. Ako bi se bila sveča prižgala, bi bila nasalo lahko veliko razdejanje v grobnici. Kdo je oni clovek, ki je prinesel svečo, ni dognano, pa sploh pravijo v kristijii sv. Petra, da ne vedo nič o tej stvari, ki se je pa blekoma raznesla med rimskim ljudstvom od ust do ust. Višla cerkvena oblat demantira epizodo, ali ljudstvo jo toliko bolj verjame.

Spomin na papeža Pija X., bivšega benečarskega patrijarha, je med ljudstvom živ. Govori se o čudežih, ki so v zvezi z njegovim imenom in cerkvena oblast se pripravlja, da bi ga ucvrstila med svetnike, kakor želi ljudstvo.

Bivša njegova služkinja v Benetkan Gireomaffi je imela shranjen en zob papeža Pija X., kateri mu je izpadel, ko je bil še patrijarh v Benetkah. V šali ji je rekel, da naj spravi zob za spomin. Sedaj mora ta stara služkinja izročiti papežev zob cerkvenemu tribunalu, kateri je postavljen, da preišče dela in morebitne čudeže papeža Pija X., katerega hoče ljudstvo dvigniti na oltar. Kakor v srednjem veku se nam zdi, kadar čitamo takele zgodbe iz pobožne Italije!

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica.

Daruite za „Sokolski Tabor“!

Ferdo Primožič — parketar — mizarški mojster Ljubljana, Trnovski pristan 4

se priporoča za dobavo in polaganje hrastovih in bukovih parketov popraviljanje in struženje starih podov in vsa v mizarstvo spadajoča dela.

Braća Kolländer (Subotica)

Preporučuju bogato skladište perja za torzane i jasuke od najcjenitije do najfinije vrste. Najbolje poznata eksport firma, potpunu garanciju pruža. — Brza i tačna posluga.

Zahvala.

Vsem, ki so nam povodom težke izgube našega predobrega, nepozabnega sina, brata, strica in svaka, gospoda

Rudolfa Kališka

izrazili svoje sočutje, se najsrčneje zahvalujmo. — Posebej nas veže dolžnost zahvaliti se preč. duhovščini iz Mar. Dev. v Polju za spremstvo in tolažbo v najbridkejših zadnjih urah, vsem fužinskih fantom in dekletom za poklonjeni prekrasni venec, darovalcem vencev in šopkov in sploh vsemu mnogoštevilnemu občinstvu s Fužin in drugod za tako mnogoštevilno častno spremstvo našega nepozabnega pokojnika k večnemu počitku. Iskrena zahvala vsem in vsakemu!

Fužine, dne 16. aprila 1925.

Žalujoča rodbina Kališek.

Modni salon Minka Horvat Stari trg 21 Ljubljana ima vedno v zalogi najnoveše damske in d'kliške sramnike in klobuke. — Zalgi klobuki vedno v zalogi. — Pomirja se srečemaio

Zahtevajte vedno in novost »WIND BERRY«, »GEMIC« naravnost popolnoma tehnično s pravimi dalmaškimimi vini zaradi česar nadkrijuje vsak italijanski vermet. Izkoristite Za reklamo pošljemo po povzetju originalne etiketne po liter vna Ben metnega ali mešanega na zahtevo za samo Din 150 franko na dom. Pišite še danes na firmo »SLAVIJA« prva tvornica likera, sirupa i dezert, vina M. Gemić, Split.

MALI OGLASI

Službe	Prodaj	Ku'm	Posoila	Najceneje
Mehenik. zmožen prvovrstnih del se s'nejeje takoi. Avto Florjancič, Ljubljana. 91/L	Orjunaški kroj se ceno proda. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1160	Kupimo 25 komadov olinovih cevi, rahljenih, od točno 150 milim. zunanega premera po 4800 mm dolgih. Točne ponudbe prosimo poslati na: Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11, pod »Za-4826«. 1136	Kdo posodi začetniku z dobro idejo trgovino v trgu — 100 tisoč dinarjev proti polni varnosti Obresti po dogovoru. — Cenice ne ponudbe pod »Solida« den/1158 na upravo »Slov. Narod«. 1136	Dobro ohranjen dvosedežni avto se zamenja za štirisedežnega. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1159
Jedna velika bosanska tvornica traži za odmah jednog mladje potpuno spremnog	Zastonj se nauči strojnega pletenja, kdor kupi skorov nov stroj no zelo ugodni cen. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1110	Stanovanja	Školi	Predtiskanje ročnih del najmodernejših vzorcev po izvanredno nizkih cenah. — Pred Skofijo 1/L. 61/L
olovopajčca (Bleilöter). — Prednost imajo neozelenjeni. Državljanstvo SHS uvjet. — Ponude slati na upravo »Slov. Narod« pod »P. S. 36 1138«.	Užarske pomoćnice (vrvarske) vješte preoblaćilce (Überzieher) traži Tvornica konoplje Srpski Miletić (Bačka). Nastup odmah. Neozelenjeni imaju stan u tvornici. Pravać puta: Ljubljana — Zagreb — Vinkovci — Dalj — Sonta — Srpski Miletić. 1157	Elegantno sobo išće distingviran gospod, ki je 2—3krat tedensko v Ljubljani — Predpogoj: strogo diskretni separiran vhod iz stopenjišča. — Visoka nagrada ev. posredovalcu. — Ponudbe pod »Takoj/1115 na upr. »Slov. Narod«. 1157	Trgovina z raznim Hagem v Ljubljanski okolici se ceno odda. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1150	Vrtne stole prodaja najceneje Rožmane & Komp., Ljubljana, Mirje 4. 178/L
			Lepe lokale, primerne za večja zastojstva — se odda. — Reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Lokal/1155«	Motorna kolesa, nova, ameriška, sistem »Ewans«, lanske leto stali Din 13.500 — isti sedaj Din 6.200; še ne'aj komadov na razpolago. — »Tribuna« E. B. L., tovarnih dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 1102
			VSakovrste KLOBUKE Nakitene od Din 120.— naprej pri STI CHLY, MASCHKE, Ljubljana, 2'ovska ulica. 69/L	

Javna dražba

se vrši dne 17. aprila 1925 ob 9. uri in eventualno tudi dne 18. aprila 1925 v Jeranovi ulici št. 13 in na Opekarski cesti št. 31. Prodajali se bodo sledeči predmeti:
1 pisalni stroj, 1 blagajna, pisarniška oprava, opeka, vozovi, razno orodje in priprave za tesarsko obrt, hrastovi hlodi, različni les, prodajalniška oprava, sani, različno železo in žica, poljsko orodje, oglje, seno, lesene šupe, 1 par težkih konj z opremo, komati i. t. d. 1091

Makulturni papir

à kg Din 5.—
prodaja
uprava »Slovenskega Naroda«